

Αμπελουργία και Οινοτουρισμός στην Κρήτη: Δημιουργώντας ένα ζωντανό δίκτυο συνεργατικού διαλόγου

Την **Πέμπτη 14 Νοεμβρίου 2019** πραγματοποιήθηκε στο **Επιμελητήριο Ηρακλείου** μια συνάντηση εκπαιδευτικού χαρακτήρα, η οποία συνδιοργανώθηκε από **το Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΓΠΑ), το Ινστιτούτο Αγροτικής Οικονομίας και Κοινωνιολογίας Αττικής (ΙΝΑΓΡΟΚ) του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού (ΕΛΓΟ) ΔΗΜΗΤΡΑ και το Δίκτυο Οινοποιών Κρήτης (Wines of Crete)**. Στη συνάντηση συμμετείχαν αμπελουργοί, οινοποιοί και στελέχη του Δικτύου, συνεργαζόμενοι γεωπόνοι, οιολόγοι και φοιτητές και φοιτήτριες οιολογίας, πωλητές οίνου, απασχολούμενοι-ες σε επισκέψιμα οινοποιεία και εκπρόσωποι επιχειρήσεων φιλοξενίας και ταξιδιωτικών γραφείων Οινοτουρισμού που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη.

Καλωσορίζοντας τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες, η **Δρ. Μαρία Αλεμπάκη, Δόκιμη Ερευνήτρια στο ΙΝΑΓΡΟΚ του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και Μεταδιδακτορική Υπότροφος του ΓΠΑ**, παρουσίασε τα μέλη της ερευνητικής ομάδας και ανέδειξε τη διπλή στόχευση της συνάντησης: Αφενός, να παρουσιαστούν δύο ερευνητικά προγράμματα που εστιάζουν στην Αμπελουργία και τον Οινοτουρισμό της Κρήτης και υλοποιούνται την τρέχουσα περίοδο από το ΙΝΑΓΡΟΚ και το Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, αντίστοιχα, και, αφετέρου, να συζητηθούν οι προοπτικές βιώσιμης οινοτουριστικής ανάπτυξης του νησιού, υπό το πρίσμα μιας ολιστικής-συστημικής θεώρησης.

Ο **Καθηγητής Αλέξανδρος Κουτσούρης** παρουσίασε το Έργο με τίτλο: «*Ενθαρρύνοντας την εκμάθηση για την ενίσχυση της Επανατακτικότητας (resilience): Μια εμπειρική εφαρμογή στο πεδίο του Οινοτουρισμού*»¹, που υλοποιείται από το Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης του ΓΠΑ, στο πλαίσιο της Πρόσκλησης με Κωδικό ΕΔΒΜ34: «*Ενίσχυση ερευνητών με έμφαση στους νέους ερευνητές*» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «*Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*» (ΕΣΠΑ 2014-2020). Ο Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος του Έργου τόνισε ότι η εν λόγω Δράση αποτελεί, ουσιαστικά, μια προσπάθεια να ενισχυθεί το επιστημονικό προσωπικό της χώρας και να παραμείνουν στη χώρα οι νέοι ερευνητές. Στο Έργο, που επικεντρώνεται στην επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού των επισκέψιμων οινοποιείων και στη δημιουργία ενός πλαισίου για τη συγκριτική προτυποποίηση αυτών, συμμετέχουν ως Υπότροφοι οι Διδάκτορες Αγροτικής Οικονομίας

¹ [Κωδικός ΟΠΣ: 5005934, βλ. <https://empedu.gov.gr/decision/5005934/>]

Μαρία Αλεμπάκη και **Άγγελος Λιοντάκης**. Ως περιοχή μελέτης έχει επιλεγεί η Κρήτη, με τον πληθυσμό της έρευνας να περιλαμβάνει τα 33 οινοποιεία – μέλη του Δικτύου Οινοποιών του νησιού.

Εν συνεχεία, η **κα Βασιλεία Κωνσταντιδέλλη, Γεωπόνος-Γεωργοοικονομολόγος MSc και Επιστημονική Συνεργάτιδα του ΙΝΑΓΡΟΚ**, παρουσίασε το ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Η2020 με τίτλο: «Γεωργία χαμηλών εισροών και ύπαιθρος: Ολοκληρωμένη γνώση για τη βελτίωση της οικολογικής γεωργίας» (ακρωνύμιο: LIFT) συνολικής διάρκειας τεσσάρων ετών (Μάιος 2018 - Απρίλιος 2022), το οποίο υλοποιείται από το Ινστιτούτο Αγροτικής Οικονομίας και Κοινωνιολογίας Αττικής του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, με τη συμμετοχή δώδεκα χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στόχος του Προγράμματος, όπως εξήγησε η κα Κωνσταντιδέλλη, είναι η διερεύνηση των συστημάτων παραγωγής με φιλοπεριβαλλοντική (οικολογική) προσέγγιση. Σε ό,τι αφορά την ελληνική συμμετοχή, Επιστημονικά Υπεύθυνη είναι η **Δρ. Ειρήνη Τζουραμάνη, Ερευνήτρια στο ΙΝΑΓΡΟΚ**, ενώ, ως περιοχή μελέτης έχει επιλεγεί η Κρήτη, με την έρευνα να εστιάζει στους κλάδους της αμπελοκαλλιέργειας και της ελαιοκαλλιέργειας στις Περιφερειακές Ενότητες Ηρακλείου και Λασιθίου.

Για τη διεξαγωγή του δεύτερου μέρους της συνάντησης αξιοποιήθηκε η συμμετοχική μέθοδος “**World Café**”², η οποία αποσκοπεί στη δημιουργία ενός ζωντανού δικτύου συνεργατικού διαλόγου για την ολιστική εξέταση ενός ζητήματος. Ειδικότερα, οι 40 περίπου συμμετέχοντες και συμμετέχουσες οργανώθηκαν σε μικρές ομάδες, κάθε μία από τις οποίες κλήθηκε να συζητήσει μια συγκεκριμένη πτυχή της βιώσιμης οινοτουριστικής ανάπτυξης εντός ενός καθορισμένου χρονικού ορίου. Ένας «φιλόξενος συνδαιτημόνας» (table host)³ κατέγραφε τις διατυπωθείσες απόψεις σε σχέση με μια ερώτηση ή πρόταση. Με τη λήξη του χρόνου, τα μέλη κάθε ομάδας -πλην του συντονιστή/της συντονίστριας- μεταφέρονταν σε διπλανό τραπέζι, συζητώντας μια άλλη ερώτηση/πρόταση, με αποτέλεσμα -με την ολοκλήρωση της διαδικασίας- να αναλυθούν όλες οι πτυχές του υπό διερεύνηση θέματος από το σύνολο των παρευρισκόμενων. Η εφαρμογή της συγκεκριμένης τεχνικής δημιούργησε τις προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί ένας επικοινωνιακός διάλογος επί των καταγεγραμμένων απόψεων, με την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Στο τελευταίο μέρος της εκδήλωσης, οι **Δρες Μαρία Αλεμπάκη** και **Άγγελος Λιοντάκης** παρουσίασαν τις εισηγήσεις με τίτλους: «Ο οινοτουρισμός ως πολύπλοκο κοινωνικο-οικολογικό σύστημα», «Αξιολογώντας διαστάσεις της οινοτουριστικής εμπειρίας στα Μέσα

² Elliott, J., Heesterbeek, S., Lukensmeyer, C.J. & Slocum, N. (2005). *Participatory Methods Toolkit – A Practitioner's Manual*, Steyaert S. & Lisoir H., Belgian Advertising (B.AD), Belgium.

³ Πανατζίδης, Α. (2015). Συνοπτικός Οδηγός Αναφοράς για τη φιλοξενία ενός World Café. *The World Café Community Foundation*. www.theworldcafe.com

Κοινωνικής Δικτύωσης: Η περίπτωση του TripAdvisor» και «Διαχείριση επισκέψιμων οιοποιείων: Είναι απαραίτητο να τηρούμε στοιχεία;». Τα θέματα που συζητήθηκαν στο πλαίσιο αυτό καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών πεδίων, τα οποία εκτείνονται από τη Συστημική Θεωρία έως το Τουριστικό Μάρκετινγκ και Μάνατζμεντ. Το κλείσιμο της συνάντησης πραγματοποιήθηκε με τη διατύπωση προτάσεων για την ενίσχυση των συνεργειών και την ανάπτυξη δράσεων κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού, με την κοινή δέσμευση τόσο των μελών του Δικτύου Οιοποιών Κρήτης όσο και των εκπροσώπων της ακαδημαϊκής κοινότητας για συνέχιση της συνεργασίας.